

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету

“ _____ ” Олена ЯРА
2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри філософії та
міжнародної комунікації
Протокол № 13 від 16.05.2024 р.

Завідувач кафедри
_____ Валентина КУЛЬТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Право»

Гарант ОП
_____ Лілія ПАНЬКОВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань: 08 Право _____

Спеціальність: 081 – Право _____

Освітня програма: Право _____

Юридичний факультет _____

Розробник: Лаута Олена Дмитрівна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри
філософії та міжнародної комунікації

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «ФІЛОСОФІЯ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	081 «Право»	
Освітня програма	«Право»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Форма контролю	Екзамен/залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	2	
Семестр	4	1
Лекційні заняття	30 год	6
Практичні, семінарські заняття	30 год.	4
Самостійна робота	60 год.	110
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Завдання: основними завданнями курсу є:

- розкрити специфіку вічних філософських питань, що стосуються життя кожної людини;
- надати загальні теоретичні знання про основні філософські концепції та філософські категорії;
- окреслити специфіку та межі філософського знання;
- прищепити культуру філософського теоретичного мислення;
- сформувати здатність до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя та вміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням специфічно наукових та професійних завдань.
- сприяти формуванню гуманістичного потенціалу особистості, її загальної культури.

Предметом курсу є вивчення взаємовідносин «людина - світ - наука - інновації».

Запропонована програма має дати студентам цілісний виклад основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення, ознайомити студентів із наявними філософськими концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні, яке допомагає альтернативному сприйняттю і осмисленню буття.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 15. Прагнення до збереження навколишнього середовища

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної та заочної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	тижні	усього	лекції	семінарські заняття	самостій на робота

1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Історія світової філософії					
Тема 1. Сутність філософії. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	1	8	1	1	4
Тема 2. Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	2	8	1	1	4
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	3	7	1	-	4
Тема 4. Західноєвропейська філософія Нового часу	4	7	-	1	4
Тема 5. Німецька класична філософія	5	7	1	-	4
Тема 6. Некласична філософія 19-21 ст.	6	7	1	-	4
Тема 7. Українська філософія	7	8	1	1	4
Разом за змістовим модулем 1	52		6	4	28
Змістовий модуль 2. Онтологія. Гносеологія					
Тема 8. Онтологія. Філософське вчення про буття.	8	8	1	1	4
Тема 9. Свідомість як філософська проблема.	9	8	1	1	4
Тема 10. Теорія пізнання.	10	8	1	1	4
Тема 11. Наукове пізнання.	11	8	1	1	4
Разом за змістовим модулем 2	32		4	4	16
Змістовий модуль 3. Філософія людини					
Тема 12. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	12	9	2	1	4
Тема 13. Філософська антропологія. Особистість як предмет дослідження	13	8	1	1	4
Тема 14. Моральний аспект людського буття	14	9	2	1	4
Тема 15. Філософські проблеми права	15	10	2	2	4
Разом за змістовим модулем 3	36		7	5	16
Усього годин	120		30	30	60

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Тема	Години
1.	Філософська пропедевтика. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	2
2.	Філософія Давнього світу.	2
3.	Філософія доби Середньовіччя та Відродження.	2
4.	Філософія Нового часу і доби Просвітництва.	2
5.	Німецька класична філософія	2
6.	Сучасна філософія XIX-XXI ст.	2
7.	Українська філософія.	2
8.	Філософське вчення про буття	2
9.	Свідомість як фундаментальна категорія філософії.	2
10.	Гносеологія: знання як об'єкт філософського розуміння	2
11.	Наукове пізнання.	2
12.	Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	2
13.	Філософська антропологія. Філософія культури та цивілізації	2
14.	Філософія моралі. Мораль в діяльності юриста	2

15.	Філософські основи правової діяльності та філософська культура юриста	2
	Разом	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Філософія як духовний орієнтир особистості	4
2.	Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	4
3.	Філософія Відродження	4
4.	Філософія Нового часу та Просвітництва	4
5.	Німецька класична філософія	4
6.	Некласична філософія ХІХ-ХХІ ст.	4
7.	Українська філософія	4
8.	Онтологія. Проблема буття	4
9.	Питання свідомості у філософії	4
10.	Гносеологія. Пізнавальна активність людини	4
11.	Наукове пізнання.	4
12.	Філософське розуміння соціуму	4
13.	Філософська антропологія як вчення про людину	4
14.	Аксіологія: вчення про цінності. Мораль як ведуча етична категорія	4
15.	Філософські проблеми права.	4
	Разом	60

5. Засоби діагностики результатів навчання

- екзамен;
- залік (для заочної форми навчання);
- тематичні тести;
- модульні тести.

6. Методи навчання.

Під час викладання курсу передбачено використання методики проблемного навчання, технології дистанційного навчання та модульно-рейтингова системи навчання.

- словесний метод (лекція, дискусія, розповідь-пояснення, співбесіда);
- практичний метод: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії на семінарських заняттях;
- наочний метод: джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- залік;
- усне, або письмове опитування;
- модульне тестування;
- есе;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації $R_{\text{ат}}$ (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3914>
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронном у вигляді)
- підручники, навчальні посібники:

1. Васянович Г. Філософія : навч. посіб. Львів : Норма, 2019. - 210 с.
2. Гейко С.М., Горбатюк Т.В., Лаута О.Д. та ін. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність : монографія. К.: «Міленіум», 2019. - 378 с.
3. Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2022. -580 с.
4. Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2021. 575 с.

методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

Лаута О.Д. «Філософія» для студентів НУБіП України з усіх спеціальностей ОС «Бакалавр».- К.: Видавничий центр НУБіП України, 2020. – 71 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Кримський С. Б., Павленко Ю. В. Цивілізаційний розвиток людства. Київ : Фенікс, 2007. 316 с.
2. Костенко Н.В. Цінності та символи масової комунікації / Н.В. Костенко. – К.: Наукова думка, 2013. – 132 с.
3. Предмет і проблематика філософії / за заг. ред М.А.Скринника, З.Е.Скринник. – Львів, 2021. – С. 336-338.
4. Лаута О.Д. Руїнація національної ідентичності українського народу з боку росії: філософський вимір: Збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. «Відносини між Україною і НАТО на сучасному етапі: досягнення та виклики». Київ, 2 червня 2022. С. 209-211.
5. Лаута О.Д. Глобалізація як соціально-філософська проблема. Суспільні науки: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі : матеріали міжн. науково-практичної конференції, м. Одеса, 2020. С. 50-54.